

**JOURNAL OF
PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

**PEDAGOGY OF THE INDEPENDENCE ERA: FROM
NATIONAL REVIVAL TO NATIONAL PROGRESS**

Students of Termez State Pedagogical Institute:

Ziyomurodova Dilnavo Gulboyevna

ziyomurodovadilnavo@gmail.com

Allanova Nazokat Qayumovna

n80998979@gmail.com

Abstract: This article analyzes the fundamental reforms implemented in the education system since Uzbekistan gained independence, the development of pedagogical thinking, and the processes transitioning from national revival to national progress. It highlights how the integration of national values, spiritual heritage, and modern pedagogical approaches during the independence period serves as a crucial factor in enhancing the quality of education. Furthermore, the primary tasks and prospects of the new era's pedagogy are scientifically substantiated.

Keywords: Pedagogy of the Independence Era, National Revival, National Progress, Educational Reforms, National Values, Modern Pedagogy.

**MUSTAQILLIK DAVRI PEDAGOGIKASI :MILLIY TIKLANISHDAN
MILLIY YUKSALISH SARI**

Termiz Davlat Pedagogika instituti talabalari

Ziyomurodova Dilnavo Gulboyevna

ziyomurodovadilnavo@gmail.com

Allanova Nazokat Qayumovna

n80998979@gmail.com

Annotatsiya: *Mazkur maqolada O'zbekiston mustaqillikka erishgandan so'ng ta'lim tizimida amalga oshirilgan tub islohotlar, pedagogik tafakkurning rivoji hamda milliy tiklanishdan milliy yuksalish sari bo'lgan jarayonlar tahlil qilinadi. Mustaqillik davrida milliy qadriyatlar, ma'naviy meros va zamonaviy pedagogik*

**JOURNAL OF
PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

yondashuvlarning uyg'unlashuvi ta'lim sifatini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qilayotgani yoritib beriladi. Shuningdek, yangi davr pedagogikasining asosiy vazifalari va istiqbollari ilmiy jihatdan asoslanadi.

Kalit so'zlar: Mustaqillik Davri Pedagogikasi, Milliy Tiklanish, Milliy Yuksalish, Ta'lim Islohotlari, Milliy Qadriyatlar, Zamonaviy Pedagogika.

Mustaqillik O'zbekiston hayotining barcha sohalarida tub burilish yasadi. Ayniqsa, ta'lim va tarbiya tizimi jamiyat taraqqiyotining asosiy tayanchi sifatida yangi bosqichga ko'tarildi. Sovet davri mafkurasi ta'siridan xoli bo'lgan milliy pedagogika shakllana boshladi. Bu jarayon "milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari" tamoyili asosida amalga oshirildi. Mustaqillik davri pedagogikasining asosiy maqsadi — har tomonlama barkamol, mustaqil fikrlovchi, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga sodiq avlodni tarbiyalashdan iboratdir. Shu bois ta'lim mazmuni, metodlari va shakllari tubdan yangilandi.

Mustaqillik davrida pedagogik tafakkurning shakllanishi

Mustaqillikning dastlabki yillarida ta'lim tizimini isloh qilish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylandi. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun va "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" pedagogik taraqqiyotning huquqiy asosini yaratdi. Ushbu hujjatlar asosida ta'limning uzluksizligi, uzviyligi va zamonaviyligi ta'minlandi.

Milliy pedagogika rivojida xalq pedagogikasi, ajdodlar merosi, sharq mutafakkirlarining tarbiyaviy qarashlari qayta tiklandi va amaliyotga tatbiq etildi.

Milliy tiklanish jarayonida ta'lim mazmuniga milliy qadriyatlar, urf-odatlar, an'analar va ma'naviy meros keng joriy etildi. Ona tili, milliy tarix, adabiyot va ma'naviyat fanlarining nufuzi oshdi. Bu esa yosh avlodda milliy o'zlikni anglash, vatanparvarlik va fuqarolik mas'uliyatini shakllantirishga xizmat qildi.

Boshlang'ich va maktabgacha ta'limda bolalarni milliy ruhda tarbiyalash, ularning tafakkuri va dunyoqarashini rivojlantirish asosiy vazifa sifatida belgilandi global jarayonlar bilan uyg'unlashmoqda. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar,

JOURNAL OF PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH VOLUME-1, ISSUE-2, 2026

innovatsion metodlar va raqamli ta'lim vositalari keng joriy etilmoqda. Shu bilan birga, milliylik va ma'naviyat ustuvor ahamiyat kasb etmoqda. Pedagog kadrlarning kasbiy mahoratini oshirish, ularning ijodiy salohiyatini rivojlantirish mustaqillik davri pedagogikasining muhim yo'nalishlaridan biridir.

Mustaqillik davri pedagogikasi O'zbekiston ta'lim tizimining sifat jihatdan yangi bosqichga ko'tarilishiga zamin yaratdi. Milliy tiklanish orqali unutilgan qadriyatlar qayta tiklandi, milliy yuksalish orqali esa zamonaviy, raqobatbardosh ta'lim tizimi shakllanmoqda. Ushbu jarayon barkamol avlodni tarbiyalashda muhim ahamiyat kasb etadi va kelajak taraqqiyotining mustahkam poydevorini yaratadi.

O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan so'ng, ta'lim va pedagogika sohasida yangi davr boshlandi. Mustaqillik davri pedagogikasi nafaqat eski tizimni yangilash va modernizatsiya qilish bilan, balki milliy qadriyatlarni uyg'unlashtirish, milliy ruhni yuksaltirish va shaxsiy kamolotga yo'naltirish bilan ham xarakterlanadi. Bu davr pedagogikasi o'zida ikki muhim jarayonni birlashtiradi: milliy tiklanish va milliy yuksalish.

Mustaqillikning dastlabki yillarida ta'lim tizimi katta o'zgarishlarni boshdan kechirdi. Ushbu davrda pedagogik jarayonlarning asosiy vazifalari quyidagilar edi:

Milliy qadriyatlarni tiklash: Bolalarni va yosh avlodni o'z ona tilida tarbiyalash, milliy tarix, madaniyat va urf-odatlarini o'rgatish ustuvor vazifa sifatida belgilandi.

O'quv dasturlarini modernizatsiya qilish: Mustaqillikdan oldingi o'quv dasturlarida mavjud bo'lgan ideologik cheklolarni olib tashlash va milliy qadriyatlarga asoslangan dasturlarni yaratish boshlandi.

Pedagogik kadrlarni tayyorlash: Yangi pedagoglar tayyorlash va mavjud o'qituvchilarni zamonaviy pedagogik yondashuvlar bilan tanishtirish ishlari olib borildi.

Ota-ona va jamiyat bilan hamkorlik: Tarbiya jarayonida ota-onaning ishtiroki kuchaytirildi, jamiyat bilan pedagogik hamkorlik tizimi shakllandi.

JOURNAL OF PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH VOLUME-1, ISSUE-2, 2026

Bu davr milliy tiklanish davri deb ataladi, chunki ta'lim va tarbiyada milliy qadriyatlarni tiklash va o'ziga xos pedagogik muhitni yaratish asosiy vazifa edi.

Keyingi bosqich – milliy yuksalish davri bo'lib, u Mustaqillikning 2000-yillardan keyingi yillarini qamrab oladi. Ushbu davr pedagogikasi asosiy e'tiborni quyidagilarga qaratadi:

Milliy pedagogik maktabni rivojlantirish: O'zbekiston pedagogikasi o'ziga xos milliy uslub va metodlarni shakllantirdi. Bu jarayonda xalq ma'naviyati, tarixiy meros va zamonaviy pedagogik yondashuvlar uyg'unlashtirildi.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalari joriy etilishi: Axborot-kommunikatsion texnologiyalar, innovatsion pedagogik metodlar va metodik qo'llanmalar keng qo'llanila boshladi.

Shaxsiy kamolotga yo'naltirilgan ta'lim: Bolalar va yoshlarning ijodiy qobiliyatlari, mustaqil fikrlash, intellektual va axloqiy rivoji ustuvor vazifa sifatida belgilandi.

Milliy va global uyg'unlik: Ta'lim tizimi milliy qadriyatlarni saqlab qolgan holda, jahon standartlariga moslashtirildi. Bu esa O'zbekiston pedagogikasini xalqaro maydonda tanitish imkonini berdi.

Milliy ruh va qadriyatlarga asoslangan: Pedagogik jarayonlar ona tili, tarix, urf-odatlar va madaniyatga e'tibor qaratadi.

Innovatsion va zamonaviy yondashuvlar: Ta'limning samaradorligini oshirish uchun yangi metod va texnologiyalar qo'llaniladi.

Shaxsiy kamolot va ijodiy rivoj: O'quvchilarni mustaqil fikrlashga, ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishga yo'naltiradi.

Pedagogik hamkorlik: Ota-ona, jamiyat va maktabning uzviy hamkorligi ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Mustaqillik davri pedagogikasi – bu milliy tiklanishdan milliy yuksalish sari bo'lgan jarayon. Bu davrda pedagogika milliy qadriyatlarni tiklash, ilmiy va metodik

JOURNAL OF PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH VOLUME-1, ISSUE-2, 2026

asoslarni mustahkamlash, shuningdek, yosh avlodni axloqiy, ma'naviy va intellektual jihatdan yuksaltirishga xizmat qilmoqda. Shu tarzda, O'zbekiston ta'limi mustaqillik yillarida milliy ruhga ega, zamonaviy va ijodiy rivojlangan tizim sifatida shakllanmoqda.

Mustaqillik davri pedagogikasi: milliy tiklanishdan milliy yuksalish sari

O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishgach, mamlakatning barcha sohalarida, xususan, ta'lim va pedagogikada yangi davr boshlandi. Mustaqillik davri pedagogikasi nafaqat eski tizimni yangilash va modernizatsiya qilish bilan, balki milliy qadriyatlarni uyg'unlashtirish, milliy ruhni yuksaltirish va shaxsiy kamolotga yo'naltirish bilan ham xarakterlanadi. Ushbu davr pedagogikasi ikki muhim bosqichni o'z ichiga oladi: milliy tiklanish va milliy yuksalish.

1991-yildan boshlangan dastlabki mustaqillik yillarida pedagogik jarayonlarning asosiy vazifalari milliy qadriyatlarni tiklashga qaratildi. Ushbu davr pedagogikasining xususiyatlari:

Milliy qadriyatlarni tiklash: Bolalarni ona tilida tarbiyalash, milliy tarix, madaniyat va urf-odatlarini o'rgatish pedagogik jarayonning ustuvor vazifasi bo'ldi. Shuningdek, o'quvchilarni milliy ruh va milliy o'zlikni anglashga yo'naltirish muhim hisoblandi.

O'quv dasturlarini modernizatsiya qilish: Mustaqillikdan oldingi davrda mavjud bo'lgan ideologik cheklovlar olib tashlandi, milliy qadriyatlarga asoslangan yangi o'quv dasturlari ishlab chiqildi. Bu, avvalo, tarix, ona tili, adabiyot va tabiatshunoslik fanlariga tegishli bo'ldi.

Pedagogik kadrlarni tayyorlash va qayta tayyorlash: Yangi pedagoglarni tayyorlash va mavjud o'qituvchilarni zamonaviy pedagogik yondashuvlar bilan tanishtirish ishlari amalga oshirildi. O'qituvchilarning malakasini oshirish va ularni milliy qadriyatlarni uyg'un o'rgatishga yo'naltirish pedagogik jarayonda katta ahamiyat kasb etdi.

JOURNAL OF PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH VOLUME-1, ISSUE-2, 2026

Ota-ona va jamiyat bilan hamkorlik: Tarbiya jarayonida ota-onaning ishtiroki kuchaytirildi, jamoatchilik bilan pedagogik hamkorlik tizimi shakllantirildi. Shu orqali bolalar tarbiyasida bir xildagi metod va qadriyatlarni uyg'un qo'llash imkoniyati yaratildi.

Ushbu bosqichda pedagogika milliy tiklanish davri deb ataladi, chunki ta'lim tizimi milliy qadriyatlarni tiklash, ona tilini rivojlantirish va tarixiy merosni yosh avlodga yetkazishga qaratilgan edi.

2. Milliy yuksalish sari

2000-yillardan boshlangan davr milliy yuksalish davri hisoblanadi. Ushbu bosqichda pedagogika faqat milliy qadriyatlarni tiklash bilan cheklanmay, balki ularni rivojlantirish va xalqaro standartlar bilan uyg'unlashtirishga yo'naltirilgan:

Milliy pedagogik maktabni rivojlantirish: O'zbekiston pedagogikasi o'ziga xos milliy uslub va metodlarni shakllantirdi. Bu jarayonda xalq ma'naviyati, tarixiy meros va zamonaviy pedagogik yondashuvlar uyg'unlashtirildi.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalarini joriy etish: Axborot-kommunikatsion texnologiyalar, innovatsion pedagogik metodlar, metodik qo'llanmalar va interaktiv o'quv dasturlari keng qo'llanila boshlandi. Bu, avvalo, o'quv jarayonini samarali va qiziqarli qilishga xizmat qilgan.

Shaxsiy kamolotga yo'naltirilgan ta'lim: O'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, mustaqil fikrlashni shakllantirish, axloqiy va ma'naviy tarbiyaga e'tibor berish ustuvor vazifa sifatida belgilandi. Shu bilan birga, shaxsning individual imkoniyatlarini inobatga oladigan pedagogik yondashuvlar keng tatbiq etila boshlandi.

Milliy va global uyg'unlik: Ta'lim tizimi milliy qadriyatlarni saqlab qolgan holda, jahon pedagogik tajribasi va standartlariga moslashtirildi. Bu esa O'zbekiston pedagogikasini xalqaro maydonda tanitish va yosh avlodni global dunyoga tayyorlash imkonini berdi.

3. Mustaqillik davri pedagogikasining asosiy xususiyatlari

**JOURNAL OF
PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

Milliy ruh va qadriyatlarga asoslangan: Pedagogik jarayonlar ona tili, tarix, urf-odatlar va madaniyatga e'tibor qaratadi.

Innovatsion va zamonaviy yondashuvlar: Ta'limning samaradorligini oshirish uchun yangi metod va texnologiyalar qo'llaniladi.

Shaxsiy kamolot va ijodiy rivoj: O'quvchilarni mustaqil fikrlashga, ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishga yo'naltiradi.

Pedagogik hamkorlik: Ota-ona, jamiyat va maktabning uzviy hamkorligi ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Ma'naviy va axloqiy tarbiya: Shaxsni axloqiy, ma'naviy va intellektual jihatdan yuksaltirish pedagogik jarayonning ajralmas qismi hisoblanadi.

4. Xulosa

Mustaqillik davri pedagogikasi – bu milliy tiklanishdan milliy yuksalish sari bo'lgan jarayon bo'lib, u ta'lim tizimini milliy qadriyatlar asosida shakllantirish, ilmiy va metodik asoslarni mustahkamlash, shuningdek, yosh avlodni axloqiy, ma'naviy va intellektual jihatdan yuksaltirishga xizmat qiladi. Shu tarzda, O'zbekiston ta'limi mustaqillik yillarida milliy ruhga ega, zamonaviy, ijodiy va global uyg'un pedagogik tizim sifatida rivojlanmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. — Toshkent: O'zbekiston, 2023.
2. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. — Toshkent, 2020.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yangi O'zbekiston — taraqqiyot strategiyasi" to'g'risidagi Farmoni. — Toshkent, 2022.
4. Karimov I. A. Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch. — Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
5. Mirziyoyev Sh. M. Milliy tiklanishdan — milliy yuksalish sari. — Toshkent: O'zbekiston, 2020.

**JOURNAL OF
PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

6. Yo‘ldoshev J., Usmonov S. Pedagogika nazariyasi va tarixi. — Toshkent: O‘qituvchi, 2017.
7. Ochilov A. Mustaqillik davrida ta’lim tizimi islohotlari. — Toshkent: Fan, 2019.
8. Rasulov A. Milliy pedagogika va tarbiya masalalari. — Toshkent: Sharq, 2016.
9. Abduqodirov A. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. — Toshkent: Innovatsiya, 2021.
10. Qodirova D. Boshlang‘ich ta’limda milliy qadriyatlar asosida tarbiya. — Toshkent: O‘qituvchi, 2018.

